

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi
od 1. stycznia do 31. marca 1861.

dla miejscowych . . . . . 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową . . . . . 5 zł. }

Rzecz Dodatku tygodniowego wchodzi w skład gazety samej z odpowiedniem pomnożeniem arkuszy, a osobno wydawana będzie tylko po rocznem w jeden tom zebraniu jak potąd.

Przesyłki (*franco*) odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Nizsza Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. —
Rosya. — Grecya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Deputacya kroacko-slawońska u dworu. — Doniesienia z podróży Jej Mości Cesarzowej. — Wiadomości bieżące. — Spokojność w Peszcie. — Odezwa kanclerza dworu barona Vay — Pismo Jego Emin. kardynała prymasa węgierskiego. — Komitet szkolnych nauk w Krosocy.)

Wiedeń, 7. grudnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył przyjmować wczoraj przed południem wiele osób prywatnych.

— Według telegraficznej depechy dziennika *Posor* przyjmował Jego c. k. Apost. Mość dnia 2go b. m. deputacye kroacko-slawońskiej reprezentacyi.

— Jeden z dzienników angielskich donosi z Vigo, że zawinął tam jacht „Osborne“ przebywszy burzę morską dnia 27. listopada, aby nabrać węgla. W zatoce biskajskiej, jak nazywają całą przestrzeń wzdłuż południowo-zachodnich wybrzeży Francyi i północnych Hiszpanii, walczyły obadwa okręty „Wiktoria i Albert“ i „Osborne“ z okropną burzą. Obadwa okręta musiały zarzucić kotwicę; skoro jednak burza uciszyła się cokolwiek, popłynął „Wiktoria i Albert“ dalej ku Maderze, a „Osborn“ musiał z orszakiem Cesarzowej przybić do Vigo. Jacht był mocno uszkodzony burzą, lecz pomimo tego miał dnia następnego 28. listopada w dalszą odpłynąć podróż.

— Na petycyę przedłożoną przez deputacyę gminnej rady król. stołecznego miasta Berna raczył Jego c. k. Mość najwyższem postanowieniem z 25go z. m. szczególniejszą łaską przyzwolić, ażeby w przepisanej rekrutacyi gminy berneńskiej do przypadającego na to miasto w tym roku kontyngensu w liczbie 92 ludzi, policzono także ochotników należących do pierwszej klasy uzupełnienia wojska na rok 1861. A że liczba ochotników wynosi 37 ludzi, więc okazuje się, że miasto Berno dla skompletowania przepisanego kontyngensu ma jeszcze tylko 38 ludzi odstawić.

— *Pesti Hirnök* mniema, że nadwierzające spokój ostatnimi dniami w Peszcie smutne i niemogące do niczego doprowadzić zbiegowiska uliczne; ustana tem pewniej, że dzielna do wyższych szlachetniejszych celów dążąca młodzież krajowa postanowiła poważnem zachowaniem się wspierać urząd municypalny, aby utrzymać porządek pewny i nie dopuścić żadnych w imię młodzieży zbiegowisk popółstwa.

— Jego Exceclencya kanclerz dworu baron Vay przesłał do magistratu i wydziału gminy miasta Stuhlweissenburga w odpowiedź na jej adres następujące pismo:

Dozwolonem było słabym siłom moim przywrócić kochanej ojczyźnie naszej konstytucyę i prawne jej instytucye w dawnem znaczeniu po kilkunastu latach bolesnej pamięci. Nic nie mogło więcej podnieść gorliwości mojej na tem trudnem przedsięwzięciu, jak szacowne pismo reprezentantów tego szlachetnego miasta z dnia 10. listopada b. r.

W chwili, kiedy w nowym obrębie moich czynności mam szczęście spotykać tak gorącą miłość ojczyzny, serdeczne zaufanie i pełną dobrych chęci uczynność, wyrażoną w piśmie szanownego magistratu i wydziału miejskiego szlachetnego tego miasta, obudza się w piersi mojej błoga nadzieja, że jakkolwiek wielkie mogą być trudności, wsparty udziałem spółobywateli zdołam przeciw zwałczyć je w niezamordowanej gorliwości, i osiągnąć cel wytknięty: mianowicie zabezpieczyć świętość konstytucyjnych praw ubóstwiającej ojczyźnie naszej.

Całem jest życzeniem mojem odpowiedzieć godnie w każdej urzędowej czynności zaufaniu, jakie w mojej osobie pokłada szla-

chetne to miasto, za co składam niniejszem serdeczne patryotyczne dzięki.

Wiedeń, 26. listopada 1860.

B. Mikołaj Vay.

— *Gazeta wiedeńska* przytacza list Jego Eminencyi księcia prymasa węgierskiego z zaproszeniem na konferencyę w Ostrohomiu na dzień 17. grudnia. Pismo się wyraża: „Jego cesarska Mość nasz apostolski Król raczył najtęskawiej dyplomem i najwyższem pismem odręcznym z dnia 20. października b. r. przywrócić dawną konstytucyę węgierską, i umocnić polityczne stosunki kraju prawnym dyplomem koronacyjnym i koronacyą. Wolą jest Jego cesarskiej Mości, ażeby co do zwołania i składu nadchodzącego sejmu, uwzględniając przysługujące pojedynczym korporacyom na mocy późniejszych ustaw prawo wysyłania deputowanych, przyjąć za podstawę 1. artykuł statutu z r. 1608, i przypuścić do udziału w wyborach na sejm także klasy, które dawniej nie miały prawa obierać. Raczył zatem Jego cesarska Mość rozporządzić, ażeby pod mojem przewodnictwem zebrała się w Granie rada z mężów, którzy wyszczególniają się z stanowiska, służby publicznej, inteligencyi i powszechnego zaufania, i przysposobiła odpowiednie uchwały, lub żeby rozwiązała kwestyę, jakie ma służyć prawo wyborcze na przyszłym sejmie.

Równie jak uważam to za najszcześniejsze zdarzenie w życiu mojem, że mi Bóg dozwolił dożyć pomyślnego zwrotu w losie mojej ukochanej ojczyzny, mam także za święty obowiązek oddzielnym po moich wielkich przodkach, przyczyniać się ze wszystkich sił moich, by urządzić zamęczone polityczne stosunki i umocnić prawny stan naszej ojczyzny. Porozumiawszy się więc w tym duchu z wysoką węgierską kancelaryą nadworną, oznaczam według woli Jego cesarskiej Mości terminu konferencyi w Ostrohomiu na dniu 17. grudnia, i jestem upoważniony od Najjaśniejszego Pana upraszać WPana, żebyś Pan, idąc za szlachetnem popędem swego spółudziału, którego dajesz zawsze dowody w sprawie dobra powszechnego, raczył na dniu wspomnianym stanąć w Ostrohomiu, i zawiadomić mnie poprzednio, ażeby można uczynić stosowne przygotowania na przyjęcie. Gran, dnia 30. listopada 1860.

Unizony sługa

Jan Scitowski, kardynał-prymas.

Do WPana . . . . .

— Jego Exceclencya ban mianował komitet pod prezydencyą biskupa dr. Solé, którego obowiązkiem będzie wypracować główne zarzysy nauk w szkołach gimnazyalnych, realnych i ludowych Kroacyi i Sławonii na zasadzie języka narodowego i ze względu na dekret ministeryalny z 28. sierpnia z. r., w szczególności zbadać szkolne stosunki w Fiume i panującą tam różnicę w języku naukowym, a prócz tego przedłożyć sprawozdanie względem zasiłków narodowej nauki w nadmienionych szkołach, gdyż co do akademii prawa uczyniono już potrzebne w tej mierze kroki. Zupelne przeistoczenie systemu szkolnego zastrzega się sejmowi i krajowemu rządowi. — Imiona mężów składających komitet są rękojmą, że skutecznie będzie wykonany polecony im obowiązek.

Anglia.

(Odjazd hr. Persigny. — Nowiny dworu. — Podróż Cesarzowej Eugenii.)

Londyn, 4. grudnia. Hrabia Persigny odjeżdża dziś do Paryża objąć departament spraw wewnętrznych; wczoraj był z pozeznaniem u Królowej, a zaraz potem doręczył jej hrabia Flahault swoje listy wierzytelne. Obudwu, równie jak i pana Elliot, dotychczasowego posła w Neapolu, wprowadzał lord John Russell. Później miał lord Russell sam prywatną audyencyę.

— Odjazd familii królewskiej do Osborne, który miał niebawem nastąpić odłożono, gdyż stan zdrowia na wyspie Wight ma być niepomyślny. i dlatego zapewne zmieniła Cesarzowa Francuzów program podróży. Niedzielę przepędziła w Leamington, a zeszłej nocy

przyjechała do Londynu, gdzie znowu wysiadła w hotelu Mivarta, i z kąd wyjedzie w odwiedzinach do Windsoru.

— Cesarzowa Francuzów wyjechała nie do Liverpoolu, lecz do Manchesteru, gdzie stanęła przedwczoraj po północy i zapewne zabawiła do wczorajszego wieczora. Dopiero późno po południu zamówiono dla niej pokoje w hotelu, a iż pogoda nie sprzyjała, mało było gości w dworcu kolei żelaznej. Dopiero wczoraj zgromadził się lud liczniej przed hotelem. Po południu wyjeżdżała do parku, zwiedziła miejskie muzeum, bibliotekę i kilka sławnych fabryk; później rada miejska wręczyła Cesarzowej adres przyjęcia. Dzisiaj jest spodziewana w Liverpoolsu.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Polityka rządów cesarskich. — Raport generała Montauban. — Zimowe leże Francuzów w Syrii. — Fortyfikacje wybrzeży afrykańskich. — Francuscy kupcy w Rosyi.)

Paryż, 4. grudnia. Cesarz był wczoraj w teatrze wielkiej opery, nieuwiadomiwszy o tem poprzednio prefektury policji, i wydał rozkaz, ażeby ani gwardya municypalna, ani gwardya stu nierozstawiała się w korytarzach.

— Cesarz miał przedwczoraj oświadczyć na radzie ministrów, że izby otworzy w drugiej połowie stycznia. Słychać, że pan Persigny, równie jak dzienniki niezawisłe, jest za tem, by rozwiązać drugą izbę, zaś pan Morny nie chce nowych wyborów. Prefekci mieli oświadczyć w swoich raportach, że można rozpocząć nowe wybory do ciała prawodawczego, bez niebezpieczeństwa dla rządu.

— Pan Turgot, francuski poseł w Szwajcaryi, bawi dla zdrowia na hyeryjskich wyspach i jak nateraz nie odjedzie z tamąd.

— Kapitan Russell, który dowodził ekspedycją w Abissynii, jest mianowany adjutantem ministra marynarki.

— Dzisiejszy *Monitor* ogłasza dekret, który mianuje pana Baroche, prezydenta rady państwa z godnością ministra, ministrem bez departamentu.

— *Pays* zaprzecza pogłoskom, jakoby ciało prawodawcze miało być wcześniej zwołane na tę sesję. Ze wszystkiego można wnosić, mówi, że ciało prawodawcze zgromadzi się w zwykłej porze, t. j. pod koniec stycznia albo z początkiem lutego. Lecz senat zbierze się wcześniej, ażeby wydać bliższe objaśnienia względem punktów wspomnianych w dekreście z d. 24. listopada. Do tego zaś by ciało prawodawcze teraz już miało być rozwiązane, nie przyjdzie. Nie skończyły się jeszcze zmiany w ministerstwie, bo słychać, że pan Persigny obejmie departament spraw zewnętrznych, a pan Thouvenel odejdzie jako reprezentant Francji nie do Rzymu, ale do Petersburga, z kąd książe Montebello pragnie być odwołany.

— *Constitutionnel* usiłuje dowieść, że zmian najświeższych we Francji nie spowodowała kryzys ministeryalna, lecz że są skutkiem wolnego rozwoju instytucji, i politycznego doświadczenia:

Zasada władzy, mówi ten dziennik, nie została osłabioną, rozszerzona swoboda dyskusji prawodawczej nie może spowodować tych następstw, jakich spodziewają się jedni a obawiają drudzy.

Nie mówiąc już dzisiaj o rozwiązaniu izby prawodawczej i nowych zmianach w ministerstwie, jak gdyby władza państwa stała się podległą zachceniom parlamentaryzmu. Zdrowy rozum i patriotyzm będą się mieć na baczności w obec tych pogłosek mających zamiar szerzyć agitację, która szczęściem jednak rozbija się o siłę instytucji naszych. Cesarz rządzi nadal wraz z tymi samymi co dawniej mężami, nie było żadnego przesilenia ministeryalnego, ministerstwo jest dziś toż samo co było wczoraj.

Co do rozwiązania ciała prawodawczego, o czem tak wiele mówią, jest to nowina bezzasadna, która niewiedzieć z kąd się zrodziła.

Utworzyć nową izbę wtedy by tylko było potrzeba, gdyby szło o zmianę zupełną w polityce. Rzekliśmy już że nie idzie o to aby zmieniać, lecz aby ulepszyć, to co istnieje.

Nie mamy przeto ani nowego ministeryum ani nie otrzymamy nowego prawodawstwa. Opinia publiczna niech nie podaje ucha zwodniczemu pogłoskom. Rząd pozostaje silny i nie zawisły, pod sterem jak dotąd wysokiej ręki. Poddaje się tylko wspaniałomyślnie kontroli wielkich ciał politycznych, lecz nie wskrzesił wcale antagonizmu władz w państwie. W tym względzie kraj może być spokojnym.

Patrie dowodzi, że wyprawa francuska w Syrii nie może ustać tak długo dopóki Francya nie spełni swego tam posłannictwa. Posłannictwo to zależy na tem, aby ukarać Druzów, ukrywających się na zimę w niedostępnych górach, zreorganizować kraj pod skrzydłem francuskiego sztandaru, i zabezpieczyć na przyszłość spokój tej prowincji państwa otomańskiego.

— Dziennik urzędowy *Pays* zbija w następujący sposób twierdzenie dzienników zagranicznych a mianowicie dziennika *Independance belge*, jakoby dekret cesarski z d. 24. listopada miał być zapowiedzią zmian cesarskiej polityki co do Włoch, i że Cesarz postąpił tak, aby część odpowiedzialności za antyunitarną na przyszłość politykę Francji zepchnąć na reprezentantów narodu:

Nie myślemy wcale zbijać twierdzenia podobnego. Naszem zdaniem nie może być nic więcej niedorzecznego jak utrzymywać, że polityka cesarska była przed półrokiem rewolucyjną i unitarną, a dziś dowolnie staje w sprzeczności sama z sobą i zapiera się siebie. Łatwo byłoby nam dowieść, że preliminarye z Villafranka i pokój zuryski nie miał wcale na celu zjednoczenie Włoch, i że od tego czasu polityka francuska w tej wielkiej sprawie nie zmieniła się w niczem i nie odstąpiła od zasad raz obranych, i owszem głośno

przyznając się do nich, lecz przeprowadza je logicznie i otwarcie.

— Z raportu generała Montauban w Chinach, podaje gazeta pruska następujący jeden ciekawszy ustęp:

„Otoczył nas nieprzyjaciel kofem nieprzejrzanem; jeńcy i języki podają siłę chińskiego wojska na 40—60.000. To co tu się dzieje, jest tak dziwne, że chcąc pojąć nasze zwycięstwa, potrzebaby się myślał przenieść w odległą starożytność i pomnąć owe zwycięstwa, które garstka wojowników rzymskich odnosiła nad hordami barbarzyńców.“ Na to domawia dziś *Constitutionnel*: Wielkie to jest i prawdziwe porównanie. Nasze orły nie ustępują w niczem orłom legionów rzymskich; i przed niemi ulegają balwany barbarzyństwa. Ale nie samej jedynie waleczności naszego wojska, wiedzy i poświęceniu wodzów przypisać mamy te zwycięstwa. Cywilizacja pogańskiego Rzymu runęła w końcu, naszej zaś nie mógłby podobny los spotkać, bo w nieśmiertelnem źródła chrześcijaństwa czerpie coraz siłę nowych. Moralna przewaga chrześcijańskiej religii występuje w Chinach, stając w obec cywilizacji daleko wcześniejszej nizeli jest nasza. Widoczne to jest w skutku zwycięstw naszych, jaka jest różnica uczuć, które z jednej i drugiej cywilizacji wypływają.

— Francuskie wojska w Syrii urządziły się już zupełnie na zimowych leżach. Pieczara w Ab-Kelias, w który się niegdyś ukrywał prorok Elias przed gniewem Królowej Izabeli, służy szaserom afrykańskim za salę policyjną. — W Bejrucie założyli Zuawi teatr i kawiarnię. — W Zalek umieszczono wojsko w głównym kościele, w jedynym publicznym gmachu potąd niezrujnowanym. Wszędzie zakładają żołnierze nowe drogi, albo naprawiają stare.

— *Monitor* donosi, że 1. b. m. nowy minister finansów pan de Forcade la Roquette złożył przysięgę w ręce Cesarza. Nowy minister mianował inspektora finansów Bechet szefem swego bióra.

— Na obradach w przedmiocie Algierji pod osobistym przewodnictwem Cesarza miał się wyrazić marszałek Pelissier, że fortifikacje wybrzeży algierskich będą wykończone w jak najkrótszym czasie, aby jeśli wybuchnie wojna powszechna, na co się zanosi, zastała wybrzeża afrykańskie w stanie obronnym.

— Dekret cesarski z dnia 1. grudnia postanawia: Francuzi zamieszkałi w Rosyi i trudniący się tam handlem, którzy aby być wpisanymi do giełdy kupieckiej musieli złożyć przysięgę wierności Cesarzowi rosyjskiemu a przeto stracili obywatelstwo francuskie, powracają teraz znowu do dawnych swych praw jako Francuzi, iż ukazem z dnia 19. czerwca b. r. przysięga ta przestała ich obowiązywać.

Włochy.

(Zakład banku w Neapolu. — Doniesienia z Neapolu i Turynu. — Urządzenie marynarki włoskiej. — Doniesienie z Rzymu. — Wypłata kuponów rzymskich obligacji. — Wiadomości bieżące. — Pogłoski powrotu arcybiskupa neapolitańskiego. — Stan rzeczy Doniesienia z Gaety.)

Sardynia. Gubernator banku narodowego Bombrini odjechał do Neapolu założyć filię banku na wzór istniejących w Turynie, Genuy i Medyolanie. Zakłady kredytowe w Neapolu będą połączone z bankiem.

— *Espero* donosi, że trzy nowo utworzone bataliony gwardji narodowej z Turynu, Medyolanu i Florencyi będą wysłane do Neapolu.

— W ostatnich czasach pisały znowu wiele dzienniki włoskie o układach między Turynem a Rzymem. *Constitutionnel* pisze nawet jakoby układy miały już zająć tak daleko, że Król Wiktor Emanuel wzmiankował o nich dosyć wyraźnie biskupowi salerneńskiemu na prywatnej audyencyi, dodając, że wiernym tradycjom swego domu nigdy nie myślał ubliżyć religii lub jej kapłanom, i tuszy, że sprawa rzymska wkrótce będzie załatwioną bez jakichkolwiek strat dla kościoła katolickiego.

Jak długo Antonelli pozostaje u steru rządu nie można myśleć o jakimkolwiek pojednaniu; lecz mówią bardzo głośno o jego upadku, a *Constitutionnel* utrzymuje, że kardynał sekretarz poróżnił się na prawdę i bardzo z monsignorem Merode. *Journal des Debats* wzmiankuje także o układach, dodając jednak, że dotąd nie usprawiedliwia żywnych w Turynie nadziei pomyślnego skutku tych tajemnych układów.

— *Patrie* doniosła niedawno kilka szczegółów, jak się rozwija nowa marynarka włoska. Na wzór francuski mają być urządzone trzy prefektury marynarki w Genuy, Neapolu i Ankonie. Prócz tego ma być zatoka w Spezzyi zmieniona w port wojenny z arsenałem, na większą stopę, niż było w planie trzy lata temu. Według nowego planu ma być obrzeże zatoki gdzie pola San Vito, w wykopalisko portu zamienione, a to na sto okrętów liniowych, w odległości zaś od morza takiej, ażeby kule nieprzyjacielskie nie donosiły.

Państwo kościelne. W mieście Aquapendente, które po krwawej walce zdobyli jak wiadomo ochotnicy z Toskanii, przywrócono znowu jak donosi *Pays* władzę Ojca Św. *Monitor toskanski* prostuje pogłoskę jakoby ochotnicy zamordowali gubernatora miasta w ten sposób, że udało się gubernatorowi uratować ucieczką, lecz natomiast został zabity sierżant zaodermeryi papieskiej.

— Obwieszczenie, którem pan Rothszyld w Paryżu zawiadamia właścicieli zapadłych na d. 1. grudnia kuponów rzymskich obligacji, że tymczasowo zawieszona jest wypłata, jest następujące:

„Rząd Jego świątobliwości Papieża przesłał do dzisiaj (1. grudnia) panom braciom Rothszyld, tylko część pieniędzy na kupony zapadłe na d. 1. grudnia. Jak tylko będzie przysłana reszta kwoty

pieniężnej, niezwłocznie zawiadomi się właściciele kuponów, kiedy nastąpi wypłata.

— Wojska neapolitańskie, które się schroniły w granice państwa papieskiego dostają utrzymanie na koszt państwa. Utrzymanie ich kosztuje Papieża dziennie 6000 skudów. Dowódca francuski kazał dnia 20. listopada sprowadzić do zamku św. Anioła 42 odebranych im dział.

Neapol. Król Wiktor Emanuel ma wrócić w ośmiu dniach na ląd stały, do Turynu, nie wróci jednak dopóki nie podda się Gaeta. Dnia 2. grudnia odjechali z Turynu do Palermo pp. Montezemolo, Cordova i La Farina.

— W neapolitańskich szpitalach wojskowych grasuje ospa. — Między bieżącymi wiadomościami z Neapolu podają i to, że na 25.000 petycyi, wręczonych Królowi Wiktorowi Emanuelowi, było 10.000 prośb o wsparcie.

— *Pays* donosi, że Wiktor Emanuel kazał prosić kardynała Riario Sforza, arcybiskupa neapolitańskiego, aby wrócił do swej diecezji, i objął ster jej na nowo. Kardynał postawił ze swej strony za warunek, aby nie miewał żadnej z Królem styczności i nie potrzebował mieszać się w sprawy polityczne. Następnie miał żądać kardynał, aby przy mszach ze szczególnych uroczystości nie wspominać nazwy Piemontu, lub aby przy podobnych uroczystościach odprawiali nabożeństwo sami księża Piemontcy; w końcu aby wypuścić na wolność wszystkich uwięzionych biskupów i księży.

Nie wiemy, kończy temi słowy *Pays*, czy Wiktor Emanuel przyjął te warunki. Pewni jednak jesteśmy, że życzenie Króla aby kardynał wrócił do Neapolu pochodzi zjad, że wysoki jego wpływ moralny niezbędny jest, aby przywrócić porządek w stolicy i kraju.

— Stan rzeczy w Abruzzach, jak donosi *Pays*, nie zmienia się dotąd wcale. Powstanie w środkowych górach jest powszechne i jak się zdaje najsilniejsze. Pułkownik Lagrange obsadził wąwozy górskie na Monte Vellino w 7000 luda, i przeciął komunikację między Neapolem i Akwila. Jenerał Spineli dowodzący tam jednym oddziałem piemontekim zajął posiłków, ażeby przerwane przywrócić związki, co jednak zaledwo udało mu się zdola, iż otaczają go zewsząd wszelkiego rodzaju trudności, do których liczy się także i obecna pora zimowa, tamująca ruchy wojska. W 1805 i 1806 zdolały wojska francuskie zaledwo w przeciągu kilku lat przemóżyć opór w tej części Abruzzów.

— Z Molo di Gaeta piszą pod dniem 29. listopada do *Perseveranzы*: Wczoraj rozpoczęła twierdza bardzo silny ogień z dział gwintowanych, które miotają kule na 4100 metrów. Także *Pays* donosi, że załoga gaetańska otworzyła d. 26. i 27. listopada taki silny ogień na posunięte prace oblężnicze Piemontanów, że musiano zaprzestać robót i ustąpić do obozu. W Gaecie i około twierdzy ma się znajdować 21.000 wojska królewskiego. Jak donosi depesza z Neapolu z d. 1. grudnia, ma być rozpuszczona jedna część neapolitańskiego wojska. Ta sama depesza zaprzecza wiadomości w *Times*, jakoby Król Franciszek II. cierpiał krwiotok. Według *Perseveranzы* jest Król pełen otuchy, i kaze bić medale dla swoich oficerów.

Rosya.

(Subskrypcye bankowe.)

Petersburg, 29. listopada. Bank państwa ogłasza, że otwiera subskrybcję 5 milionów rubli w bonach skarbowych, które uisą procent od d. 1. października i 1. listopada b. r.

Grecya.

(Opozycya w izbach.)

Wybór kandydata opozycyi Zaimisa na prezydenta izby, był powodem, że całe ministerium podało się do dymisji; nadezem *Presse* następujące czyni uwagi:

Jest to uderzający przykład niedogodności rządu parlamentarnego. Wiadomo powszechnie, że polityka rządu greckiego jest roztropną i liberalną; i nie daje opozycyi powodu podnosić skargi, ani też pozwala jej liczyć na dobry skutek. Udało się jednak opozycyi bez żadnego głębszego powodu, podczas gdy rząd spokojny i lojalny trzyma się jak najściślej konstytucyi, sprowadzić kryzys ministerialny, której skutki nader dotkliwie mogą się dać uczuć krajowi.

Jakąż politykę obierze przyszły gabinet?.. Chcąc postępować legalnie potrzeba będzie wybrać nowych ministrów z tego stronnictwa, któremu udało się chwilowo zająć miejsce większości; to pewna jednak, że ministrowie ci mają w pogotowiu program sprzecznym z tem co zaszło dotychczas. Lecz tym sposobem Grecyę mogą popchnąć jej instytucye w wir polityki awanturkiej i niebezpiecznej. — To niebezpieczeństwo z jednej a korzyści uzyskane opozycją z drugiej strony okazały widocznie, do czego prowadzi w skutku tryumf tego stronnictwa. Opozycya dąży do nich zawsze bez względu jaką potrzeba opłacić je ceną.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Trydent, 4. grudnia. Wczoraj wieczorem umarł tu po dwumiesięcznej słabości książę biskup Jan Nepom. Tschiderer-Gleifheim w wieku 83 lat.

Paryż, 6. grudnia. Dzisiejszy *Monitor* podaje okólnik Persigniego do prefektów, w którym powiedziano, że akt z 24. listopada przygotowuje spokojne używanie wolności, której rozwój po-

pierać będzie tron Napoleona. Dalej zaleca okólnik prefektom niczego nie zaniedbywać, by ukończyć dzieło pojednania stronnictw.

Paryż, 6. grudnia. Rothschild wypłaca już kupony rzymskiego długu państwa.

Paryż, 7. grudnia. Zbrodniarz, który zdaje się cierpieć na pomieszanie zmysłów, dopuścił się zamachu na życie marszałka O'Donnella; gdy marszałek wychodził z senatu, strzelił do niego, ale kula drasnęła tylko lekko plecy. Skrytobójca został uwięziony.

Paryż, 6. grudnia. Marszałek Vaillant, członek tajnej rady, wielki marszałek pałacu, otrzymał tytuł: „minister domu cesarskiego“. — *Constitutionnel* oświadcza, że mianowanie pana Baroche ministrem bez departamentu uzupełniło już liczbę ministrów bez departamentu, i nazywa ich „ministerstwem rady.“ — *Pays* donosi, że podług ostatnich wiadomości rozpoczęli Piemontanie ogień na Gaete.

Turyn, 6. grudnia. Król Wiktor Emanuel odjechał z Palermo z powrotem do Neapolu.

Turyn, 5. grudnia. Dzisiejsza *Opinione* powiada: Co do pogłoski, jakoby Piemont chciał zapłacić procenta długu papieskiego, potwierdza się to tylko, że Piemont wypłaci gwarantowane procenta odstąpionych domu Mirès kolei żelaznych. Dziennik ten dodaje, że Piemont nie może wypłacać tych procentów nieporozumiawszy się wprzód z rządem papieskim. Podług doniesienia w tym samym dzienniku nie jest jeszcze naznaczony dzień wyborów do izby; zdaje się jednak, że nie nastąpią przed drugą połową stycznia.

Turyn, 4. grudnia. Podług doniesienia w dzisiejszej *Opinione* miał rząd piemontki polecić domowi Rothschilda w Paryżu, ażeby bez namysłu wypłacił zapadłe z 1. grudnia procenta długu papieskiego, na których zaspokojenie nie nadeszły jeszcze żadne pieniądze z Rzymu, i ażeby ten wydatek położył na rachunek państw piemontekich.

Medyolan, 5. grudnia. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Neapolu z 3. b. m. Wczoraj otworzona została Konzulta. Farini oświadczył, że jej zadaniem jest przygotować ustawy i rozpoznać administrację; proponował ustawy gminne i ustawy bezpieczeństwa publicznego w północnych Włoszech, podał pod rozpoznanie reformę co do urzędników, i zapowiedział spieszne rozpoczęcie robót publicznych i budowli kolei żelaznych. Baron Poerio, który nie przyjął urzędu ministra bez departamentu, mianowany jest wiceprezydentem Konzulty.

Medyolan, 7. grudnia. Dzisiejsza *Perseveranza* przynosi następujące wiadomości z Neapolu z 5. b. m.: Konzulta składa się z 3 sekyi: prawodawstwo, administracja, nauki publiczne z zakładami dobroczynności. — Dnia 3go wieczorem otworzyła publiczność nowy teatr, który był zamknięty z rozkazu władzy, i spiewała w nim pieśni na cześć Garibaldeggo. Tę demonstrację przytłumiono bez dalszych skutków; tego samego dnia przytłumiono także wojsko z gwardyą narodową powstanie w Civita di Penna w Abruzzach. — Dalej donosi ten dziennik: Liczba deputowanych dla prowincyi neapolitańskich oznaczona jest na 144. Deputowani i senatorowie, którzy powrócili z Neapolu, opowiadają, że tamtejszy stan rzeczy jest bardzo krytyczny i niebezpieczny.

Medyolan, 6. grudnia. *Gazeta medyolańska* zawiera następującą proklamację Garibaldeggo z Kaprery 27. listopada: Wiktor Emanuel jest niezbędnie potrzebny dla Włoch; kto pragnie zbawienia Włoch, powinien z nim się łączyć. Niezważam na to, czy ministerium nazywa się Cavour czy Cataneo — chociaż drugie byłoby pożądane — pragnę tego usilnie, i każdy Włoch powinien pragnąć zemną, ażeby Wiktor Emanuel stanął 1. marca 1861 na czele 500.000 wojska.

Perseveranza donosi z Neapolu z 3. b. m.: Bombardowanie Gaety jest od dwóch dni wdwojnásób mocniejsze; ale trudno by przed czwartkiem zaszło coś stanowczego.

Neapol, 5. grudnia wieczorem. Jeneralne namiestnictwo odwołało rozporządzenia jenerała Pianelego względem stanu oblężenia.

Piza, 5. grudnia. Książę Syrakuzy umarł na apoplexyę.

Kassel, 5. grudnia. Wydział konstytucyjny drugiej izby ułożył jednomyślnie następujące wnioski: 1) Zgromadzenie nie może uważać się za prawną reprezentację kraju, ani przystępować do obrad sejmowych. 2) Wyrazić Elektorowi w adresie uczucia i życzenia kraju, i upraszać księcia, ażeby używane po roku 1850 prawo konstytucyjne jak najrychlej przywrócił, a wszelkie potrzebne zmiany pogodził z reprezentacją kraju opartą na ustawie wyborczej z r. 1849.

Konstantynopol, 1. grudnia. Sultan nadał trzem patriarchom order Medzidie pierwszej klasy. — C. k. internuncyusz baron Prokesch-Osten wyzdrowiał już tak dalece, że może wychodzić.

Konstantynopol, 7. grudnia. Reprezentantom Partji przy dworach europejskich rozesłane zostały urzędowe dokumenta o pomyslnym skutku podróży wielkiego wezyra i dokonanych reform.

Smyrna, 1. grudnia. Komunikacja wewnątrz jest znowu niebezpieczna. — Książę August szwedzki odplynął dziś parostatkem Lloyda do Alexandryi.

Nowy Jork, 23. listopada. Pięćset ludzi z Kanzas wylądowało na wybrzeżach rzeki Missouri z zamiarem oswobodzenia niewolników. Jenerał Harney wyruszył przeciw nim. — Banki w Filadelfii, Baltimore, Washingtonie i Norfolku zawiesiły wypłaty swoje całkiem, a w Charlestown częściowo.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Br. d'Albon St. Andreé Gustaw, c. k. starosta ajcu, z Roman.

Hotel europejski: Czajkowski Jan, z Bóbrki.

Hotel angielski: Kuczkowski Mich., c. k. radca sądu krajowego, z Sambora. — Hr. Łoś August, z Werchraty.

Pod białego konia: Czarnecki Jan, z Kaczanówki.

Dnia 8. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Skibniewski Wiktor, z Podola.

Hotel angielski: Popowicz Michał, z Pozority.

Pod tygrysem: Falkowski Okt., z Wołynia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. grudnia.

PP. Schlegel Lubin, do Kupiatyaa. — Abel Franc., c. k. rotmistrz, do Szklia. — Herrmann Luc., do Rzepniowa. — Br. konopka Stan., do Rosyi. — Hr. Łoś Just, do Bortkowa. — Br. d'Albon Gustaw, c. k. starosta ajcu, do Krakowa. — Gurkowski Mar., do Wychodowa. — Nisson Max., do Neapolu. — Smarzewski Franc., do Artasowa.

Dnia 8. grudnia.

PP. Cywiński Ign., do Ossowiec. — Czajkowski Jan, do Bóbrki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaun.	Stopień ciepła według Reaun.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.05	- 3.2	91.3	południowy si.	pochmurno
2. god. po poł.	325.74	- 0.1	81.3	" "	" "
10. god. wiecz.	325.38	+ 0.2	91.1	" "	deszcz

Wysokość deszczu 0.66.

T E A T R.

Dziś w teatrze niem. na dochód panny J. Kaler: Z opery „Lukrecya Borgia“ drugi akt; komedia w 1 akcie ze spie-

wami: „Doctor Peschke,“ i komiczna operetka w 1 akcie: „Der Ehemann vor der Thüre.“

Kurs lwowski.

Dnia 7. grudnia.

		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	54	6	64
Dukat cesarski	" "	6	56	6	66
Półimperyal zł. rosyjski	" "	11	40	11	65
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	16	2	20
Talar pruski	" "	2	10	2	14
Polski kurant i piecizłotówka	" "	84	50	85	25
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	64	20	65	20
Akeye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika		76	20	77	20
5% Pożyczka narodowa					

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 7. grudnia.

	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	84	75
" przedał " " 100 po		
" dawał " " 100		
" żądał " " 100	85	25
Wartość kuponu od 100 zlr.	1	82

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 7. grudnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 77.10 Metaliki po 5% za 100 zł. 65.—; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akeye. Banku narodowego sztuka 743; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 172.60; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 120 —. — Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 140.25. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.65. dukaty ces. pełnej wagi —. korony —. półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 6. grudnia.

1. Ulug publiczny.

	pien.	towar.
A. Państwa.		
W austr. wal. po 5%	59.75	60.—
Z pożyczki narod. po 5%	77.0	77.60
Z r. 1851, ser. B. po 5%		
Metaliki po 5%	64.90	65.70
dtto. " 4 1/2%	55.75	56.—
dtto. " 4%	50.—	50.70
dtto. " 3 1/2%	37.50	38.—
dtto. " 2 1/2%	33.50	34.—
dtto. " 1%	12.90	13.—
Przez. do wylos. z r. 1839	111.—	111.50
" 1854	89.75	90.25
" 1860	85.90	86.70

	pien.	towar.
Renty Como po 42 lir. aus.	12.25	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ.	63.60	64.50
" 4 1/2%	55.—	56.—
" 4%	49.—	50.—
" 3 1/2%	41.—	42.—
" 3%	—	50.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju	46.—	46.—
" 2 1/2%	41.—	41.—
" 2%	37.—	37.—
" 1 1/2%	33.—	33.—
dtto. z procent za granicą	63.50	64.50
" 4 1/2%	55.—	56.—
" 4%	49.—	50.—

	pien.	towar.
B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	87.—	88.—
Wyż. Aust. i Salb.	87.—	88.—
Czech	91.—	92.—
Morawii	84.—	85.—
Szlaska	84.—	84.50
Strycy	87.—	88.—
Tyroli	97.—	—
Kar., Krainy, i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	67.75	68.25
Dan., Tem., Krocacy i Sławonii	65.75	66.25
Galicyi	65.—	65.50
Siedmiogr. i Bukow.	63.75	64.—
Lom. wen. pożycz. z r. 1850	—	—

	pien.	towar.
Wen. pożyczka z r. 1859	84.50	85.—
po 5%	63.50	64.50
po 4%	49.—	50.—
po 3 1/2%	41.—	42.—
po 3%	—	35.—
po 2 1/2%	—	29.—
po 2%	—	22.—
po 1 1/2%	—	21.—
Dług Tyrolu		
po 5%	—	20.—
po 4%	—	17.—
po 3 1/2%	—	16.—
po 3%	—	14.—
po 2 1/2%	—	11.—
po 2%	—	12.—

	pien.	towar.
Dług Salzburga		
po 5%	—	35.—
po 4%	—	29.—
po 3 1/2%	—	22.—
po 3%	—	21.—
Dług Krainy		
po 5%	—	20.—
po 4%	—	17.—
po 3 1/2%	—	16.—
po 3%	—	14.—
po 2 1/2%	—	11.—
po 2%	—	12.—
2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
po 2 1/2% za 100 zł.	17.—	18.—
po 2 1/4% za 100 zł.	16.—	17.—
po 2% za 100 zł.	14.—	15.—
po 1 1/2% za 100 zł.	11.—	12.—
3. Akeye.		
Banku nar.	741	743
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	171.90	172.—
Niż.-austr. tow. eskont.		
po 500 zł.	554	556
Póln. kolei po 1000 zł. m. k. 1959	1961	—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	282.50	283.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. 184	184.50	—
Połud.-póln.-niem. kolei km. po 200 zł. m. k.	110.50	112.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty 147.	147.—	147.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 120 zł. (60%)	191	192
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	156.50	157.—
Kol. Preszb. Tyrn. l. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	60.—	65.—
Kolej Budehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	85.—	86.—
z wpłata 60 zł. (30%)	—	—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	105.—	110.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	397.—	399.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	140.—	170.—
Mostn. łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k.	393.—	395.—
Tow. mlyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—	—

	pien.	towar.
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w men. kon. 6let. po 5%	99.50	100.—
10 " 5%	97.50	98.—
przeznacz. do los. po 5%	90.—	90.25
na 12 m. 5%	—	—
Banku narodowego w wal. austr. po 100 zł.	99.50	100.—
przez. do los. po 5%	85.70	86.—
Gal. Tow. kred. po 4%	84.50	85.50

	pien.	towar.
5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	143.25	143.75
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	93.—	93.25
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	140.—	141.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	77.—	78.—
Tow. żegl. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Lloyda za 100 zł.	76.50	77.—
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	107.50	107.75
Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94.75	95.—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	112.—	113.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	35.75	36.25

	pien.	to a
Esterhazego po 40 zł. m. k.	87.—	88.—
Salma " 40 " "	38.—	39.25
Palliego " 40 " "	36.50	37.—
Clarego " 40 " "	34.—	35.—
St. Genois " 40 " "	36.75	37.—
Windischgrätz 20 zł.	20.—	21.—
Waldsteina 20 " "	26.—	26.0
Koglericha 10 " "	14.—	14.25

	pien.	to a
Weksle. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	—	120.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	120.—	120.25
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	120.25	120.50
Genau za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	106.25	106.50
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liworna za 100 lir. tosk.	—	—
Londyn za 10 ft. szt.	140.50	140.75
Lugdan za 100 fr.	—	—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—	—
Maraylia za 100 fr.	—	—
Paryż za 100 fr.	55.90	56.—
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—	—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—
Dyskonta weks. Bank. nar.	5%	—
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.	5%	—

	pien.	to a
Kurs złota. w przecięciu w w. a.		
Dukaty ces. men.	6 zł.	66 c.
dito. pełnej wagi	6 "	66 "
Korona	19 "	35 "
Napoleonodor	11 "	23 "
Rosyjski impery.	11 "	55 "
Talar	2 "	125 10 "
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Historia rodziny Stuartów.) Dotąd jeszcze nie wyjaśnione dokładnie dzieje znakomitej rodziny Stuartów, zamierza, jak donosi Athenaeum, nowomianowany prywatny bibliotekarz Królowy, Mr. Woodward, wydać z nagromadzonych w królewskiej bibliotece prywatnej aktów familijnych, czem się nie mało przysłuży badaczom historii. Są to szanowne zbiory historyczne, niegdyś kosztem księcia Rejenta (poźniejszego Jerzego IV.) nabyte, a które po śmierci kardynała of York, przeszły kolejnie z zapisu do biblioteki terażniejszej Królowy Jej Mości.

(Rosyjska akademia nauk) wyznaczyła nagrody za wyszukiwanie szkieletów zwierząt przedpotopowych w Syberii. Do rozpoznawania ich ma być wysłany pewien uczoney mąż do Syberii. Rozporządzenie to jest wielce chwalebne,

gdyż dotąd zdarzało się często, że najrzadsze szkielety palono dla kośół w piecach fabrycznych, lub niszczone w inny sposób.

(Samobójstwo w Rosyi.) Z obliczeń statystycznych wprowadzić niedokładnych pokazuje się, że w Rosyi zdarza się rocznie niemal 600 wypadków samobójstwa. Według wykazu z 3 ostatnich miesięcy liczone w tym czasie 173 wypadków samobójstwa, a mianowicie powiesiło się 138, zastrzeliło się 19, 8 poderznęło sobie gardło, 4 otrulo się a 3 się utopiło. Już ostatnia liczba okazuje, jak niedokładny jest wykaz, gdyż zwykle odbierają sobie życie utopieniem, ale najczęściej nie rozróżniają, czy śmierć była przypadkowa, czy też z umysłu.